Επικίνδυνο κοκτέιλ 20 χημικών ουσιών σε ένα ποτήρι γάλα (Τάσος Σαράντης)

Categories : ΥΓΕΙΑ - ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Date : 18 Αυγούστου, 2011

Η αλόγιστη και ανεξέλεγκτη απόρριψη των φαρμάκων στο περιβάλλον μπορεί να αποτελέσει εστία περιβαλλοντικής επιβάρυνσης και πιθανό κίνδυνο για τη δημόσια υγεία, προσβάλλοντας τη διατροφική αλυσίδα.

Ένα ποτήρι γάλατος μπορεί να περιέχει ένα κοκτέιλ μέχρι και 20 παυσίπονων, αντιβιοτικών και αυξητικών ορμονών, σύμφωνα με μία πρόσφατη επιστημονική μελέτη για τη διεξαγωγή της οποίας χρησιμοποιήθηκε ένα ιδιαίτερα ευαίσθητο τεστ. Το πλήθος των χημικών ουσιών που εντοπίστηκαν σε δείγματα γάλατος της αγελάδας, της αίγας και του μητρικού γάλακτος χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση ασθενειών σε ζώα και ανθρώπους.

Οι υψηλότερες ποσότητες φαρμάκων βρέθηκαν στο γάλα της αγελάδας. Οι δόσεις των φαρμάκων ήταν πάρα πολύ μικρές για να έχουν κάποια επίπτωση σε όσους το καταναλώνουν, αλλά η ανίχνευσή τους αποδεικνύει περίτρανα ότι οι κατασκευασμένες από τον άνθρωπο χημικές ουσίες βρίσκονται πλέον σε ολόκληρη τη διατροφική αλυσίδα. Οι ερευνητές εκτιμούν ότι μερικά από τα φάρμακα καθώς και οι αυξητικοί παράγοντες δόθηκαν στα βοοειδή, ή εισέρρευσαν στο γάλα μέσω της διατροφής των βοοειδών ή από κάποια μόλυνση που υπήρχε στα αγροκτήματα που εκτρέφονταν.

Τι έδειξαν τα τεστ

Τα δείγματα του γάλατος που αναλύθηκαν αγοράστηκαν στην Ισπανία και το Μαρόκο σε μία μελέτη που πραγματοποιήθηκε από επιστήμονες των δύο χωρών και δημοσιεύθηκε στην «Επιθεώρηση Γεωπονίας και Χημείας Τροφίμων». Οπως

αποκαλύπτεται, το γάλα της αγελάδας περιείχε ίχνη από νιφλουμικό οξύ και μεφαιναμικό οξύ, δύο μη στεροειδή αντιφλεγμονώδη φάρμακα, που συνήθως χρησιμοποιούνται ως παυσίπονα τόσο στα ζώα όσο και στους ανθρώπους. Περιείχε επίσης την ορμόνη 17 βήτα οιστραδιόλη, έναν τύπο μιας γυναικείας ορμόνης οιστρογόνων. Η ορμόνη ανιχνεύθηκε σε τρία εκατομμυριοστά ενός γραμμαρίου σε κάθε κιλό γάλακτος, ενώ η υψηλότερη δόση του νιφλουμικού οξέος ήταν λιγότερο από ένα εκατομμυριοστό του γραμμαρίου ανά κιλό γάλατος.

Τα τεστ εντόπισαν νιφλουμικό οξύ στο γάλα της αίγας, ενώ το μητρικό γάλα περιείχε ίχνη των παυσίπονων ιβουπροφαίνη και ναπροξένη, του αντιβιοτικού Triclosan, καθώς και μερικών ορμονών. Δεν είναι η πρώτη φορά που οι επιστήμονες εντοπίζουν χημικές ουσίες στο γάλα. Σε μία άλλη έρευνα που δημοσιοποίησε η εφημερίδα ScienceDaily (3/11/2010) και διενεργήθηκε στο πλαίσιο του Ελβετικού Εθνικού Προγράμματος Ερευνας διαπιστώθηκε ότι ένα ευρύ φάσμα χημικών ουσιών, όπως τα συνθετικά αντηλιακά φίλτρα υπεριώδους ακτινοβολίας που χρησιμοποιούνται στα αντηλιακά προϊόντα, περιέχονται στο μητρικό γάλα. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού και του φθινοπώρου του 2004, 2005 και 2006 σε μητέρες που είχαν γεννήσει στο Νοσοκομείο του Πανεπιστημίου της Γυναίκας στη Βασιλεία.

Ημικοί ρυπαντές

Η έρευνα αποκάλυψε ότι στο μητρικό γάλα περιέχονται ένα ευρύ φάσμα χημικών ρυπαντών, οι περισσότερες εκ των οποίων είναι γνωστό ότι αλληλεπιδρούν με ενδοκρινικό σύστημα. Στη μελέτη αποδείχθηκε ότι η εσωτερική έκθεση του ανθρώπου με τα καλλυντικά φίλτρα UV είναι ευρέως διαδεδομένη. Τα συνθετικά αντηλιακά φίλτρα υπεριώδους ακτινοβολίας ήταν παρόντα στο 85% των ανθρώπινων δειγμάτων γάλακτος. Η παρουσία των συγκεκριμένων φίλτρων στο ανθρώπινο γάλα συσχετίστηκε σημαντικά με τη χρήση των καλλυντικών προϊόντων που τα περιέχουν. Επιπλέον αποκαλύφθηκε η παρουσία έμμονων οργανικών ρύπων, χημικών ουσιών που εμφανίζουν ορισμένες τοξικές ιδιότητες και οι οποίες, αντιθέτως από τους άλλους ρύπους, αποδομούνται δύσκολα, και γι' αυτό είναι ιδιαιτέρως επιβλαβείς για την υγεία του ανθρώπου και για το περιβάλλον.

Συσσωρεύονται στους ζωντανούς οργανισμούς, διασπείρονται μέσω του αέρα, των υδάτων και των αποδημητικών ειδών και συσσωρεύονται στα χερσαία και τα υδάτινα οικοσυστήματα. Στον κατάλογο των χημικών ουσιών που εντοπίστηκαν περιλαμβανόταν συνθετικά αρώματα μόσχου, φυτοφάρμακα, φθαλικά άλατα, τα

συντηρητικά parabens που χρησιμοποιούνται στην κοσ?ετολογία, επιβραδυντικά φλόγας (πολυβρωμοδιφαινυλαιθέρες) και τα πολυχλωριωμένα διφαινύλια (PCB), δηλαδή συνθετικά παρασκευασμένοι χλωριωμένοι αρωματικοί υδρογονάνθρακες που έχουν κατηγορηθεί για την πρόκληση καρκίνου και δυσλειτουργία διαφόρων οργάνων του σώματος.

«Χάπιend» για την προστασία της διατροφικής αλυσίδας

Οι περισσότεροι από εμάς διατηρούμε στα συρτάρια και στο φαρμακείο του σπιτιού μας φαρμακευτικές ουσίες οι οποίες έχουν λήξει ή δεν τις χρειαζόμαστε πια. Μέχρι σήμερα, η κοινή πρακτική απόρριψης αυτών των φαρμάκων είναι να τα πετάμε στους κοινούς κάδους απορριμμάτων του σπιτιού μας, στο νεροχύτη ή στην αποχέτευση, με αποτέλεσμα να καταλήγουν στη συνέχεια στο έδαφος και στον υδροφόρο ορίζοντα μέσω των χώρων υγειονομικής ταφής ή μέσω των μονάδων επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Κάθε χρόνο, διακινούνται στην Ελλάδα περίπου 500 εκατομμύρια συσκευασίες φαρμάκων. Από αυτά, υπολογίζεται ότι ένα ποσοστό 5 - 10% πετιούνται αχρησιμοποίητα ή ληγμένα. Η αλόγιστη και ανεξέλεγκτη απόρριψη των φαρμάκων στο περιβάλλον μπορεί να αποτελέσει εστία περιβαλλοντικής επιβάρυνσης και πιθανό κίνδυνο για τη δημόσια υγεία, προσβάλλοντας τη διατροφική αλυσίδα.

Η Περιβαλλοντικά Ασφαλής Διαχείριση Οικιακών Φαρμάκων αποτελεί πάγια πρακτική πολλών ευρωπαϊκών χωρών εδώ και χρόνια, βάσει σαφούς νομοθετικού πλαισίου. Στην πλειονότητά τους, τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν εδραιώσει, σε συνεργασία με τα φαρμακεία, συστήματα για τη συλλογή και καταστροφή των ληγμένων ή μη χρησιμοποιημένων οικιακών φαρμάκων. Το πρόγραμμα χάπιend είναι μία ολοκληρωμένη και συντονισμένη πρωτοβουλία για την Περιβαλλοντικά Ασφαλή Διαχείριση των Οικιακών Φαρμάκων.

Στόχος του προγράμματος χάπιend είναι η ευαισθητοποίηση των πολιτών γύρω από τον κίνδυνο που ενέχει η αλόγιστη απόρριψη των φαρμάκων στο περιβάλλον και η ενημέρωσή τους σχετικά με την περιβαλλοντικά ασφαλή διαχείριση των ληγμένων ή αχρησιμοποίητων φαρμάκων που διατηρούν στο σπίτι τους. Ειδικοί κάδοι απόρριψης φαρμάκων έχουν τοποθετηθεί σε 22 επιλεγμένα σημεία στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής.

(Πηγή: "Ημερησία" 30/7/2011)